

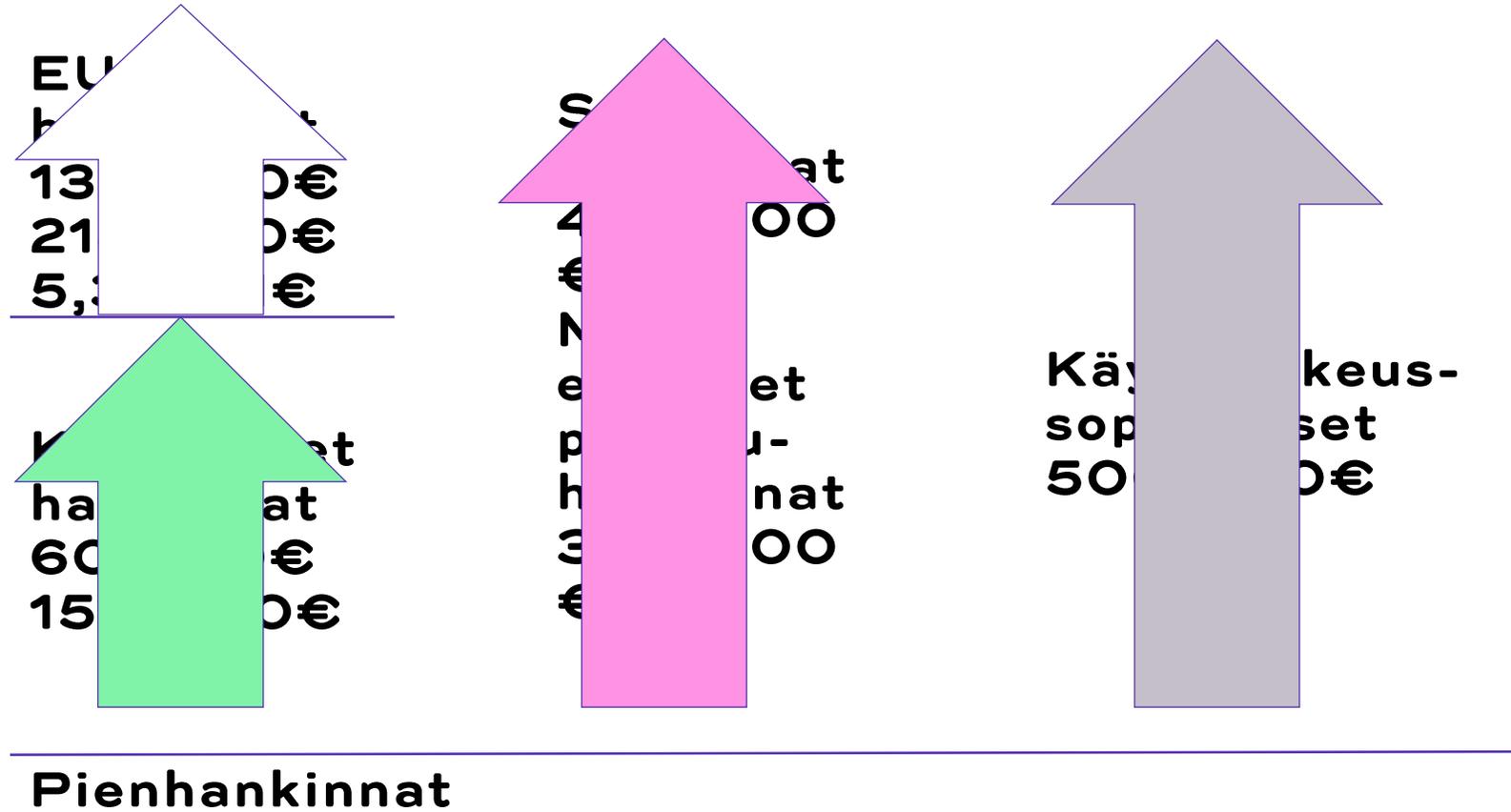
JHNY

**Neuvontaklinikka
28.5.2021
Kansalliset hankinnat**

Maksutonta hankintalakineuvontaa hankintayksiköille

johtava lakimies Katariina Huikko, erityisasiantuntija Olli Jylhä

Kynnysarvot ja menettelyt

Kansalliset hankinnat

- OSA III, luku 11
  - Tavara- ja palveluhankinnat, jotka ylittävät kansallisen kynnysarvon 60.000e ja alittavat EU-kynnysarvon
  - Rakennusurakat, jotka ylittävät kansallisen kynnysarvon 150.000e ja alittavat EU-kynnysarvon 5,350 M€.
- Noudatettava lisäksi osien I ja IV säännöksiä
- Luvun sääntöjä noudatetaan lisäksi kehitysyhteistyösopimukseen perustuviin ulkoasiainhallinnon hankintoihin.

Kansalliset hankintamenettelyt

- Kevyet menettelyt
  - HY:n on noudatettava kilpailuttamisessa menettelyä, joka on 3.1 §:ssä tarkoitettujen periaatteiden mukainen.
    - 3.1 §: Hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.
  - Käytetty menettely kuvattava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä
  - Suorahankinnat sallittuja vain 40 ja 41 §:ien perusteella
    - Suorahankintojen ilmoittaminen mahdollista 131 §:n mukaisesti

Yleiset periaatteet

- Avoimuus
  - hankinta tulee ilmoittaa asianmukaisessa laajuudessa riittävän avoimesti
  - hankintayksikön harkintavaltaa rajoittavat ne perusteet, jotka se on esittänyt
  - toteutuu yleensä HILMAN kautta
  - Telausria C-324/98
- Tasapuolisuus ja syrjimättömyys
  - hankintamenettelyssä tarjoajia ei saa asettaa toisiinsa nähden epätasa-arvoiseen asemaan
  - kytkeytyy usein oikeuskäytännössä avoimuuteen, ts. kaikille sama tieto samaan aikaan
  - esim. vertailuperusteiden muuttaminen tarjousten jättämisen jälkeen
  - Wall AG C-91/08, SECAP C-147/06 ja C-148/06
- Suhteellisuus
  - hankintayksikön on määriteltävä hankinnan vaatimukset siten, että ne ovat suhteessa hankinnan kohteeseen

Menettelyn kuvaus

- Hankintayksikön on kuvattava käyttämänsä kansallinen hankintamenettely hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä
- Menettelyn kuvauksen voidaan katsoa sisältävän ainakin:
  - Noudattaako menettely tuttuja menettelysääntöjä EU-puolelta (esim. 32 §:n mukaista avointa menettelyä taikka 33 §:n mukaista rajoitettua menettelyä)
  - Sisältyykö menettelyyn ehdokkaiden tai tarjoajien määrän rajoittamista
  - Sisältyykö menettelyyn neuvottelukierroksia
  - Missä vaiheessa tarjoajan odotetaan toimittavan dokumentteja
  - Kuinka monen tarjoajan kanssa hankintayksikkö tekee sopimuksen
  - Miten menetellään, jos hankintamenettely ei tuota tulosta
- Menettelyn kuvaus kannattaa testata ulkopuolisella
- Toimittajan pitää kuvauksen perusteella pystyä arvioimaan hankintamenettelyn luonne, kulku ja oma roolinsa siinä

Esimerkkejä joustavammista menettelyistä

- Perusajatus: Avoin ja rajoitettu ovat aina mahdollisia
- Neuvottelumenettelyistä
  - yhdellä ja samalla menettelyllä voitaisiin kilpailuttaa niin neuvottelumenettelyn, kilpailullisen neuvottelumenettelyn sekä innovaatiokumppanuuden mukaiset hankinnat
  - neuvottelumenettely voisi noudatella esimerkiksi enemmän innovaatiokumppanuuden mukaista neuvottelua, jolloin myös valitun toimittajan kanssa voitaisiin käydä tietyssä määrin neuvotteluja hankinnan sisällöstä.
- Avoin menettely, jossa neuvotteluja
  - Neuvotteluja voitaisiin liittää esimerkiksi avoimeen menettelyyn siten, että tarjousten jättämisen jälkeen menettelyssä käytäisiin yksi neuvottelukierros tarjoajien kanssa tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden varmistamiseksi.
  - HE perustelut: kansallisessa neuvottelumenettelyssä hankintayksiköllä olisi EU-tasoon nähden laajemmat mahdollisuudet neuvotella hankinnan vaatimuksista ja vertailuperusteista.
- Puitejärjestelyt
  - Voitaisiin soveltaa esim. erityisalojen hankintalain kevyempiä säännöksiä
  - Huomioitavaksi: kansallisissa hankinnoissa ei ole menettelyä nimeltä puitejärjestely, viittaukset kuntoon
- Suorahankinnat – ei joustovaraa
- Erityisaloilta lainattua
  - Toimittajarekisteri

Kansallisten hankintojen joustovarasta 1/2

- EU-säännöksiin nähden laajemmat mahdollisuudet esim.
  - Em. Menettelysäännösten lisäksi
  - Olla soveltamatta sähköisen tietojenvaihdon erityisvaatimuksia (64§)
  - Asettaa EU-kynnysarvot ylittäviin säännöksiin nähden tiukempia vaatimuksia ehdokkaille ja tarjoajille esim. tarjouksen jättämisen määräajoista

Kansallisten hankintojen joustovarasta 2/2

- Laki ei velvoita hankintayksikköä esim.
  - Asettamaan tarjoajan soveltuvuutta koskevia kriteerejä yhtä tiukasti kuin EU-tasolla (esim. vähimmäisliikevaihtoa koskeva raja tai referenssien pyytämisen vuosirajaa koskeva rajoitus)
  - Käyttämään pakollisia tai harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita (80 ja 81§)
  - Pyyttämään voittaneelta tarjoajalta hankintalain tarkoittamaa rikosrekisteriotetta
  - Käyttämään ESPD:tä
  - Jakamaan hankintaa osiin tai perustelemaan, miksi hankintaa ei ole jaettu
  - Perustelemaan palveluhankinnoissa tai rakennusurakoissa halvimman hinnan käyttämistä kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena

Ilmoittaminen ja tietojenvaihto

- Kansallisen kynnysarvon ylittävä hankinta tulee ilmoittaa HILMAssa omalla lomakkeellaan
  - Myös suora hankinnan voi ilmoittaa 131§:n mukaisesti
- Tietojenvaihto toimitettava hankintayksikön valitsemalla tavalla
  - Ts. ei menettelyn sähköisyysvaatimusta eli myös paperimuotoa voidaan käyttää
  - Valittujen viestintävälineiden oltava yleisesti käytettävissä, eikä välineen valinta saa vaarantaa toimittajien mahdollisuutta osallistua hankintamenettelyyn.
  - Jos tietojenvaihto toteutetaan sähköisiä välineitä käyttäen, sovelletaan 62 §:ää (huom. 64 § ei tule sovellettavaksi)
- Ei vähimmäismääräaikoja tarjousten jättämiseen

Tarjouspyyntö

- Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti
- Tarjoajan tulee osoittaa, että sen tarjous on tarjouspyynnön vaatimusten mukainen

Tarjoajan soveltuvuus

- Tarjoajan soveltuvuus
  - HY voi asettaa soveltuvuusvaatimuksia
  - Soveltuvuusvaatimukset tulee ilmoittaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä
  - HY:n on suljettava tarjoaja pois tarjouskilpailusta, jos se ei vastaa niitä
  - Ei ESPD:n käyttövelvollisuutta: HY voi vaatia tarjoajalta vakuutuksen, että se täyttää soveltuvuutta koskevat vaatimukset; tiedot tarkastetaan tarjouskilpailun voittajalta
  - HY voi soveltaa pakollisia tai harkinnanvaraisia poissulkemisvaatimuksia
- Vähimmäisliikevaihtovaatimus ks. MAO:594/17

Tarjousten käsittely

- Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta
- Tarjousten täsmentäminen
  - Hankintayksikkö voi määräajassa pyytää ehdokasta tai tarjoajaa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja tai asiakirjoja
  - Täsmentämisen tulkintalinjat eivät eroa EU-kynnysarvot ylittävistä hankinnoista

Tarjouksen valinta ja vertailuperusteet

- Valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous
  - Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteet:
    - halvin hinta
    - edullisimmat kustannukset
    - paras hinta-laatusuhde
- Poikkeuksellisen alhainen tarjoushinta, ks. MAO 629/18
- Vertailuperusteet
  - Liityttävä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi
  - Vertailuperusteiden alakriteerien painoarvoja ei tarvitse ilmoittaa ennakkoon
  - Vertailuperusteet voidaan ilmoittaa myös teemoittain siten, että HY kuvaa yleisemmällä tasolla sen, mitä se tulee vertaamaan

Hankintapäätös, muutoksenhaku, sopimusmuutokset

- Kansallisista hankinnoista tehdään kirjallinen hankintapäätös, joka on perusteltava hankintalain mukaisesti
- Päätös annetaan tiedoksi sähköisesti hankintalain mukaisesti
- Päätökseen liitetään muutoksenhakuohjeet
- Hankinnasta tehdään kirjallinen sopimus
- Sopimusmuutoksia koskeva pykälä ei sellaisenaan sovellu kansallisiin hankintoihin, mutta sen reunaehdot voi noudattaa

Kevään viimeinen neuvontaklinikka

18.6. klo 9-10

Meidät tavoitat

- **Palvelusähköposti**
  - hankinnat@kuntaliitto.fi
- **Verkkosivusto**
  - www.hankinnat.fi
- **Podcastit**
  - Soundcloud.com/jhnyneuvoo
  - #paremmathankinnat -soittolista
- **Vlogit**
  - Youtube -> Soittolista Julkisten hankintojen neuvontayksikkö
- **Twitter**
  - @JHNYneuvoo

JH

JULKISTEN
HANKINTOJEN
NEUVONTAYKSIKKÖ

NY